

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 93/2023 van 17 mei 2023

Betreft: Adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van gezamenlijk decreet en ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de digitale transitie van de instellingen (CO-A-2023-093)

Vertaling¹

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, derde lid, van de WOG, volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, de Plaatselijke besturen en

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

Dierenwelzijn, ontvangen op 10 maart 2023;

Gelet op de aanvullende informatie ontvangen op 31 maart 2023;

Brengt op 17 mei 2023 het volgende advies uit:

I. Onderwerp en context van de aanvraag

1. De minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die Digitalisering onder zijn bevoegdheid heeft, vraagt het advies van de Autoriteit over een voorontwerp van gezamenlijk decreet en ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de digitale transitie van de instellingen (hierna "het voorontwerp" genoemd).
2. Volgens de memorie van toelichting heeft dit gezamenlijk voorontwerp van decreet en ordonnantie de ambitie om een wettelijk en regelgevingskader vast te stellen voor de digitale transitie van de openbare instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie. Zij worden verplicht de uitvoering van elke "*administratieve procedure*" "*volledig online beschikbaar te stellen*", aangezien dit begrip in artikel 2.9 van het voorontwerp wordt gedefinieerd als "*handeling of geheel van handelingen, met inbegrip van het gebruik van een of meer formulieren, die leidt tot een besluit of een dienst van een instelling en die hetzij door gebruikers van instellingen, hetzij door instellingen moeten worden uitgevoerd*". Het voorontwerp introduceert in deze context een beginsel van gelijkstelling van de formele vereisten voor de online uitvoering van administratieve procedures, voor zover de functionele kwaliteiten van deze vereisten behouden blijven. Het kent in dit verband ook bepaalde rechten toe aan gebruikers en legt bepaalde verplichtingen op aan de betrokken overheidsinstanties. Dit voorontwerp geeft ook concreet vorm aan de toetreding van de Brusselse overheidsinstellingen tot de federale eBox in uitvoering van artikel 12 van de wet van 17 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

II. Onderzoek

- a. Verplichting om administratieve procedures volledig online voor gebruikers beschikbaar te stellen en voorafgaande toestemming van de gebruikers om hen via elektronische weg in kennis te stellen van communicatie van deze instellingen die voor hen rechtsgevolgen heeft (art. 4 en 5)**

3. Artikel 4 van het voorontwerp bepaalt dat iedere administratieve procedure² volledig online³ beschikbaar moet zijn voor de gebruikers via een elektronisch loket⁴, en delegeert aan de regelgevende instantie de mogelijkheid "*de bijkomende technische modaliteiten [vast te stellen] die het mogelijk maken te menen dat een procedure beschouwd wordt als "volledig online beschikbaar"*".
4. Artikel 5 van het voorontwerp bepaalt: "*De instellingen vrijwaren het recht van de gebruikers om online met hen te communiceren.*", en voert een beginsel in van gelijkwaardigheid van online gerealiseerde formaliteiten met hun "offline" tegenhanger, voor zover hun functionele kwaliteiten online behouden blijven. Dit artikel 5 bevat eveneens een non-discriminatieclausule voor elektronische communicatie waardoor elke betwisting van het rechtsgevolg van een online-communicatie van een Brusselse overheidsinstantie onmogelijk wordt gemaakt op enkel de grond dat zij online heeft plaatsgevonden. De enige beperking op deze gelijkstelling betreft online communicatie met rechtsgevolgen voor natuurlijke personen. Deze kan enkel rechtsgevolgen hebben na voorafgaande toestemming van de betrokken natuurlijke personen.
5. Onverminderd de opmerkingen van de Raad van State over de wetgevende tekortkomingen van het voorontwerp⁵, wijst de Autoriteit er allereerst op dat voor de categorieën van instellingen die zullen worden onderworpen aan deze verplichting om hun administratieve procedures online te plaatsten, moet worden gezorgd voor de nodige voorspelbaarheid. In dit verband heeft de Autoriteit vragen bij de voorspelbaarheid van het begrip "*natuurlijke persoon of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties uitoefent, openbare verantwoordelijkheden of functies heeft of openbare diensten verleent, onder toezicht staat van diensten die afhangen van de Regering of het Parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of administratieve overheden en adviesorganen die afhangen van*

² Gedefinieerd in artikel 2.8 van het voorontwerp als "*handeling of geheel van handelingen, met inbegrip van het gebruik van een of meer formulieren, die leidt tot een besluit of een dienst van een instelling en die hetzij door gebruikers van instellingen, hetzij door instellingen moeten worden uitgevoerd*".

³ Artikel 2.9 van het voorontwerp definieert de "*volledig online beschikbare procedure*" als een procedure die "*aan de volgende voorwaarden voldoet*:"

1. *De identificatie van de gebruikers, de verstrekking van informatie en bewijsstukken, de ondertekening en de definitieve validatie kunnen elektronisch op afstand worden uitgevoerd, via een keten van diensten waarmee de gebruikers op eenvoudige en gestructureerde wijze aan de vereisten van de procedure kunnen voldoen;*
2. *De gebruikers ontvangen automatisch een bevestiging, tenzij het resultaat van de procedure onmiddellijk wordt meegedeeld;*
3. *Het resultaat van de procedure wordt langs elektronische weg meegedeeld, tenzij het resultaat van de procedure moet worden geconcretiseerd door het verkrijgen van een materieel element;*
4. *De gebruikers ontvangen een elektronische kennisgeving van de voltooiing van de procedure."*

⁴ Gedefinieerd in artikel 2.13 als "*een website die de handelingen online groepeerd, hetzij van de instelling zelf die goedgekeurd werd hetzij door de Regering, hetzij door het College, hetzij door het Verenigd College in functie van de overheid waaronder de desbetreffende instelling valt, hetzij via het gewestelijke elektronisch loket ontwikkeld door de voor de digitale transitie bevoegde instantie*".

⁵ Met name de introductie van normatieve elementen in de definities van het voorontwerp en niet in de artikelen ervan; artikelen zonder normatieve reikwijdte.

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest". Het begrip "natuurlijke persoon of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties uitoefent" is onduidelijk en riskeert derhalve controverse te veroorzaken wat betreft het toepassingsgebied van het voorontwerp. Bovendien moet voor bepaalde in artikel 3 bedoelde instellingen (OCMW) worden voorzien in een criterium van verbondenheid met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

6. Ook moet het voorontwerp de nadere regels bepalen voor het volledig online uitvoeren van administratieve procedures, zodat deze het vertrouwen van de gebruikers en de openbare instellingen krijgen. Daartoe, zonder afbreuk te doen aan de verplichting tot actieve openbaarmaking die reeds geldt voor elke briefwisseling⁶ van een administratieve autoriteit op grond van artikel 8 van het gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019⁷, beveelt de Autoriteit aan om in het voorontwerp een minimuminhoud op te nemen voor de ontvangstbevestiging die naar de gebruiker moet worden verstuurd die deze procedure online⁸ uitvoert, zodat deze laatste een spoor van de inhoud kan bewaren van zijn aanvraag en de informatie die hij in dat verband via het elektronisch loket aan de instelling heeft meegedeeld voor het verkrijgen van een openbare dienstverlening. Hierbij moeten administraties ervoor zorgen dat ze een passende en beveiligde communicatiewijze gebruiken voor de mededeling van die ontvangstbevestiging, aangezien deze persoonsgegevens zullen bevatten met betrekking tot de online aanvraag van de gebruiker. Aangezien het gebruik van niet-beveiligde e-mail hiervoor niet geschikt is, moeten de betrokken administraties in hun beveiligde online procedure met https (TLS) voor de gebruiker in de mogelijkheid voorzien om aan het einde van de elektronische transactie/aanvraag, de details van het ingediende verzoek en de in dat kader meegedeelde gegevens te downloaden. Bij gebrek hieraan kan alleen worden overwogen om per e-mail een beveiligde link te verzenden waarmee de gebruiker deze ontvangstbevestiging kan downloaden.

7. De Autoriteit merkt op dat artikel XII.24 van het Wetboek van Economisch Recht "*alle componenten die gebruikt worden voor elektronische handtekeningen, elektronische aangetekende zendingen, elektronische tijdstempel en elektronische archivering, die gratis of tegen betaling worden geleverd door een administratieve overheid, in uitvoering van de opdrachten die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet*" uitsluit van het toepassingsgebied van eIDAS-verordening 910/2014⁹ en van titel 2¹⁰ van Boek XII van het Wetboek van Economisch Recht. De parlementaire werkzaamheden

⁶ En a fortiori de ontvangsbevestigingen die de administratieve autoriteiten versturen.

⁷ Gezamenlijk decreet en ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de openbaarheid van bestuur bij de Brusselse instellingen.

⁸ Artikel 2, 9°, voorziet in de systematische verzending van een ontvangstbevestiging zonder de details ervan te bepalen (wanneer deze moet worden verstuurd, wat de inhoud ervan moet zijn, ...).

⁹ Europese Verordening 910/2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG, waarvan het doel is een wettelijk kader te scheppen om het vertrouwen in elektronische transacties in de interne markt te vergroten.

¹⁰ Betreffende bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor vertrouwensdiensten.

betreffende deze bepaling benadrukken dat *"de wetgever hoe dan ook aan[beveelt] dat de verschillende besturen alles in het werk zouden stellen om in de toekomst de gekwalificeerde vertrouwensdiensten bedoeld in de verordening en in deze titel 2, of toch althans een stelsel dat er zo dicht mogelijk bij aanleunt, te gebruiken"*¹¹, met het oog op de verhoging van *"het (juridische en technische) beveiligingsniveau van de transacties en op administratieve vereenvoudiging voor alle overheidsdiensten"*¹². De Autoriteit beveelt de opsteller van het voorontwerp derhalve aan te beoordelen of het wenselijk is te voorzien in het gebruik van dergelijke diensten voor online administratieve procedures die dit vereisen, en het vereiste betrouwbaarheidsniveau (gekwalificeerd of niet) vast te stellen. Wanneer het voorontwerp deze garanties niet op voldoende wijze bepaalt, verdient het aanbeveling te voorzien in een verplichte, en niet optionele¹³ delegatie aan de regelgevende instantie, en het doel ervan duidelijker te omschrijven.

8. Wat betreft het normatieve kader voor de verwerking van persoonsgegevens door de Brusselse openbare instellingen wanneer zij hun openbare diensten door middel van volledig online beschikbare procedures verlenen, merkt de Autoriteit op dat het voorontwerp altijd zal moeten worden gebruikt in aanvulling op andere normatieve teksten die de essentiële elementen van de verwerkingen bepalen die nodig zijn voor de uitvoering van taken van openbare dienstverlening¹⁴ of de naleving van een opgelegde wettelijke verplichting¹⁵. Van het voorontwerp kan immers niet worden verwacht dat het alle essentiële elementen van deze verwerkingen regelt, gezien zijn algemene reikwijdte, namelijk een beveiligde elektronische gegevensuitwisseling mogelijk maken tussen gebruikers en de Brusselse overheidsinstanties in het kader van de uitvoering van hun taak van openbare dienstverlening.
9. Zoals de Autoriteit al eerder duidelijk maakte¹⁶, wijzigt de vereiste van de voorafgaande toestemming van de gebruiker, zodat de openbare instelling hem een online communicatie met rechtsgevolgen kan toezenden, niets aan de rechtmatigheidsgrond van dergelijke verwerkingen, namelijk de noodzaak om een taak van algemeen belang te vervullen (artikel 6, lid 1. onder e), van de AVG) of aan een wettelijke

¹¹ Parl. St., Kamer, 2015-2016, 54, 1893/001, p. 15.

¹² Parl. St., Kamer, 2015-2016, 54, 1893/001, p. 15.

¹³ In tegenstelling tot hetgeen is bepaald in artikel 4, § 2, in ontwerp.

¹⁴ Zie de overwegingen van de Autoriteit in haar standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 over de noodzaak om al dan niet met een specifieke norm de verwerking van gegevens te regelen die zijn uitgevoerd voor de vervulling van een publieke taak, en over de voorafgaande analyses die moeten worden uitgevoerd en de criteria waarmee in dit verband rekening moet worden gehouden.

¹⁵ Zie ook advies nr. 154/2019 van 4 september 2019 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2014 betreffende de communicaties via elektronische weg tussen de gebruikers en de Waalse openbare overheden en van het decreet van 27 maart 2014, betreffende de communicaties via elektronische weg tussen de gebruikers en de Waalse openbare overheden voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 138 van de Grondwet.

¹⁶ Zie in dit verband advies nr. 47/2018 van 23 mei 2018 betreffende een voorontwerp van wet inzake de elektronische uitwisseling van berichten met overheidsinstanties, het voornoemde advies 154/2019, advies nr. 165/2019 van 18 oktober 2019 betreffende een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de artikelen 136/1 en 136/2 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 betreffende de elektronische aanbidding van aanslagbiljetten, en advies 169/2022 van 19 juli 2022 betreffende een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via .eBox.

verplichting te voldoen (artikel 6, lid 1, onder c), van de AVG). De toestemming van de betrokkene vormt dus geen rechtmatigheidsgrond voor een dergelijke verwerking, maar wel een passende aanvullende garantie¹⁷. Dit neemt niet weg dat, zoals elke wilsuiting, deze voorafgaande toestemming vrij, geïnformeerd, specifiek en ondubbelzinnig moet zijn. Daarom wordt aanbevolen het ontwerp van artikel 5, § 2, eerste lid, in die zin aan te vullen.

10. Bovendien verwijst de Autoriteit naar de ontwikkelingen die de Raad van State heeft vastgesteld in zijn advies 52.981/4 van 25 maart 2013¹⁸ betreffende elektronische communicatie tussen de Brusselse overheden en hun gebruikers: het is aan de wetgever om de essentiële elementen vast te stellen van de procedure volgens welke op ondubbelzinnige wijze kan worden vastgesteld dat de ontvanger zijn geïnformeerde toestemming heeft gegeven om, uitsluitend via elektronische weg, kennisgevingen met rechtsgevolgen van de betrokken overheid te ontvangen. Derhalve moet het voorontwerp in die zin worden aangevuld, in plaats van deze taak aan de betrokken openbare instellingen te delegeren zoals bedoeld in artikel 5, § 2, tweede lid, in ontwerp. Daarom, zoals de Autoriteit in haar eerder genoemde adviezen over de omkadering van de eBox expliciteerde, moeten gebruikers het recht krijgen hun voorafgaande toestemming om online met de openbare instelling te communiceren, in te trekken, zowel globaal als selectief. De gebruikers moeten immers de openbare instellingen kunnen kiezen waarmee zij online willen communiceren en zij moeten de garantie krijgen dat zij hun toestemming even gemakkelijk kunnen intrekken als zij die hebben gegeven, te meer omdat het voorontwerp alle Brusselse openbare instellingen, ongeacht het soort openbare dienstverlening dat zij uitvoeren, de verplichting oplegt volledig online administratieve procedures ter beschikking te stellen. Het verdient aanbeveling artikel 5, § 3, eerste lid, in ontwerp, in die zin aan te vullen, en te bepalen dat de instellingen de gebruikers duidelijk moeten informeren over de specifieke modaliteiten voor het intrekken van die toestemming, en niet alleen over de mogelijkheid van die intrekking.
11. Artikel 5, § 3, derde lid, bepaalt: *"Na ontvangst van de intrekking van de toestemming van de gebruiker wordt de communicatie via andere communicatiemiddelen voortgezet."* In dit verband moet uitdrukkelijk worden vermeld dat gebruikers ten minste de postdienst moet worden aangeboden. Het is van belang dat gebruikers alle communicatie van openbare instellingen die rechtsgevolgen voor hen hebben, op eenvoudige en duurzame manier kunnen bewaren, aangezien deze nodig kunnen blijken in het kader van andere administratieve procedures of het beheer van hun eigen geschillen.

¹⁷ Zie in dit verband het beginsel vastgelegd in artikel XII.25 van het Wetboek van Economisch Recht volgens hetwelk, behoudens andersluidende wettelijke bepalingen, niemand kan verplicht worden rechtshandelingen te stellen via elektronische weg.

¹⁸ Afdeling Wetgeving van de Raad van State, advies 52/981/4 van 25 maart 2013 over een voorontwerp van ordonnantie betreffende communicatie via elektronische weg in het kader van de betrekkingen met de overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, punt 4.3.

b. Gebruik van de eBox voor het aangetekend verzenden van communicatie door Brusselse openbare instellingen.

12. Artikel 8 van het voorontwerp bepaalt: *"De instellingen vrijwaren het recht van de gebruikers om gebruik te maken van de eBox voor alle communicatie met de waarde van een aangetekende zending."* en bevestigt de aansluiting van de in het voorontwerp bedoelde Brusselse openbare instellingen bij de eBox. Ter herinnering, de eBox is een dienst die wordt aangeboden enerzijds door de Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (BOSA) om de in artikel 2.1^o van de eBox-wet¹⁹ bedoelde gebruikers en deze die door de gefedereerde entiteiten zijn aangeduid de mogelijkheid te geven elektronische berichten uit te wisselen met natuurlijke personen of hun vertegenwoordigers, en anderzijds door de RSZ om deze gebruikers de mogelijkheid te geven berichten uit te wisselen met houders van een ondernemingsnummer.
13. Artikel 8 van het voorontwerp machtigt de Brusselse openbare instellingen om niet alleen de in artikel 8 van de eBox-wet bedoelde gegevens te gebruiken, mits vooraf de uitdrukkelijke en voorafgaande²⁰ toestemming van de betrokkene is verkregen, maar ook het identificatienummer van het Rijksregister met het oog op de identificatie en authenticatie van de natuurlijke persoon, en de communicatie met de natuurlijke persoon. De Autoriteit stelt vast dat het niet nodig is te voorzien in een machtiging om het rijksregisternummer te verwerken, aangezien artikel 8, § 3, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een nationaal register van de natuurlijke personen bepaalt: "Een machtiging tot gebruik van het Rijksregisternummer is niet vereist indien het Rijksregisternummer uitsluitend gebruikt wordt met het oog op de identificatie en authenticatie van een natuurlijk persoon in het kader van een informaticatoepassing aangeboden door een private of openbare instelling van Belgisch recht of door de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1." Deze machtiging moet dus worden weggelaten.
14. Voor het overige merkt de Autoriteit op dat de opsteller van het voorontwerp slechte enkele bepalingen van de federale eBox-wet in het voorontwerp heeft opgenomen, en niet alle bepalingen die de gebruikers van de eBox verplichtingen opleggen als minimumgaranties voor de betrokkenen met wie via deze weg contact wordt opgenomen. Deze leemte²¹ moet worden opgevuld door aan het voorontwerp een bepaling toe te voegen zoals artikel 6 van deze wet (verplichting voor de Brusselse openbare instellingen om de gebruikers die zij online contacteren (via de eBox of een andere weg) te informeren over de rechtsgevolgen die de elektronische communicatie voor hen heeft).

¹⁹ De wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

²⁰ De Autoriteit verwijst naar de voorgaande opmerkingen over de verbeteringen die nodig zijn in het voorontwerp met betrekking tot de kwaliteitscriteria voor deze toestemming en de regeling van de intrekking ervan.

²¹ De eBox-wet is alleen van toepassing op door deze wet gedefinieerde gebruikers, waaronder geen Brusselse openbare instellingen.

c. Veiligheid en eiseniveau voor de gebruikte soorten handtekeningen en elektronische identificatie- en authenticatiemiddelen (artikel 9 en 10 van het voorontwerp)

15. De artikelen 9 en 11 van het voorontwerp betreffen de beveiliging van de elektronische communicatie die tussen de Brusselse openbare instellingen zal plaatsvinden:

Art. 9: "De instellingen nemen alle nodige technische en organisatorische maatregelen om de veiligheid, vertrouwelijkheid, authenticiteit en integriteit van de tijdens de elektronische communicatie uitgewisselde gegevens te garanderen."

Art. 11, "§ 2. De instellingen zorgen ervoor dat er een authenticatiemechanisme of een veilig onlinemechanisme voor elektronische handtekeningen bestaat of wordt gebruikt ten behoeve van de gebruikers.

Het gebruik van een gekwalificeerd elektronisch identificatiemiddel kan door de instellingen worden verlangd in het kader van online administratieve procedures, online communicatie of het invullen van formulieren.

§ 3. Wanneer een mededeling moet worden ondertekend om de in de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen voorziene rechtsgevolgen teweeg te brengen, en de aard van de mededeling daar niet tegen indruist, kan aan deze vereiste worden voldaan door middel van een elektronische procedure."

16. De Autoriteit wijst erop dat het opleggen van de in artikel 9 van het ontwerp voorziene verplichting alleen kan gelden zonder afbreuk te doen aan de door de AVG opgelegde verplichtingen inzake de beveiliging van de verwerking van persoonsgegevens (die rechtstreeks van toepassing is) aan Brusselse openbare instellingen wanneer zij persoonsgegevens uitwisselen in het kader van hun online administratieve procedure.

17. Wat artikel 11 in ontwerp betreft, dat voorziet in het gebruik van mechanismen voor authenticatie en elektronische handtekeningen door de Brusselse openbare instellingen, merkt de Autoriteit op dat het begrip "*gekwalificeerd elektronisch identificatiemiddel*" niet wordt gedefinieerd, hetgeen de rechtszekerheid niet ten goede komt. Voor ²²gekwalificeerde²³ vertrouwensdiensten gelden clausules van gelijkstelling of vermoeden, zodat ze dezelfde rechtsgevolgen hebben als hun fysieke of papieren equivalent, en zodat, indien hun geldigheid wordt aangevochten, het aan de persoon die ze aanvecht is te bewijzen dat de betrokken vertrouwensdienst niet aan de wettelijke vereisten voldoet om gekwalificeerd te zijn.²⁴ De eIDAS-verordening 910/2014 voorziet echter niet in een gekwalificeerde

²² Vertrouwensdiensten zijn diensten die tot doel hebben een klimaat van vertrouwen in de online omgeving te creëren door een bepaald niveau van rechtszekerheid bij het uitvoeren van elektronische transacties op afstand te waarborgen. De eerder genoemde Verordening 910/2014 definieert ze als "*een elektronische dienst die gewoonlijk tegen betaling wordt verricht en het onderstaande inhoudt: a) | het aanmaken, verifiëren en valideren van elektronische handtekeningen, elektronische zegels of elektronische tijdstempels, diensten voor elektronisch aangetekende bezorging en op deze diensten betrekking hebbende certificaten of b) | het aanmaken, verifiëren en valideren van certificaten voor authenticatie van websites, of c) | het bewaren van elektronische handtekeningen, zegels of certificaten die op deze diensten betrekking hebben.*"

²³ Gekwalificeerde vertrouwensdiensten zijn deze welke voldoen aan de eisen zoals vastgelegd in Verordening 910/2014.

²⁴ Zie in dit verband de informatie op de website van de FOD Economie onder de rubriek "Elektronische handtekening en andere vertrouwensdiensten" beschikbaar op het volgende adres: <https://economie.fgov.be/nl/themas/online/elektronische-handel/elektronische-handtekening-en>, geraadpleegd op 19 april 2023.

vertrouwensdienst voor elektronische identificatie, maar alleen in stelsels voor elektronische identificatie²⁵ die lidstaten bij de Europese Commissie kunnen aanmelden, en betrouwbaarheidsniveaus waaraan deze stelsels voldoen in termen van van minimale technische specificaties en procedures. Daarom, in plaats van het begrip "*gekwaliceerde elektronische identificatiemiddel*", is het raadzaam om, naar keuze van de betrokken instelling, gebruik te maken van door België aangemelde stelsels voor elektronische identificatie, in de zin van Verordening 910/2014, die een hoog of ten minste substantieel niveau garanderen in de zin van artikel 8, lid 2, van de eIDAS-verordening, wanneer de identificatie en authenticatie van gebruikers noodzakelijk is voor de uitvoering van de betrokken elektronische communicatie in het kader van online elektronische administratieve procedures²⁶. Op 19 april 2023 heeft België twee van deze stelsels aangemeld. Het zijn de elektronische identiteitskaarten voor Belgen en voor vreemdelingen en de mobiele applicatie *itsme*²⁷; zij hebben beide een hoog betrouwbaarheidsniveau.

18. Wat betreft artikel 11, § 3, in ontwerp, heeft de Autoriteit vragen bij de soorten communicatie waarvan de aard van de mededeling indruist tegen het gebruik van elektronische ondertekening. De toelichting bij deze bepaling in ontwerp moet dit punt verduidelijken. In ieder geval, wanneer er een wettelijke vereiste is voor ondertekende communicatie voor de uitvoering van een administratieve procedure, moet het door de administratie gebruikte communicatiemiddel de ondertekening mogelijk maken. Bovendien merkt de Autoriteit op dat er eisen worden gesteld aan de kwaliteit van de elektronische handtekeningen die moeten worden gebruikt voor de elektronische communicatie die rechtsgevolgen heeft, aangezien deze bepaling in ontwerp alleen bepaalt dat aan de vereiste van een handtekening "*kan worden voldaan door middel van een elektronische procedure*", zonder verdere verduidelijking. Om een minimumniveau van vertrouwen te bereiken in de elektronische relaties tussen gebruikers en de Brusselse openbare instellingen, is het raadzaam een minimumniveau van betrouwbaarheid te vereisen met betrekking tot de soorten elektronische handtekeningen die in deze context kunnen worden gebruikt. In dit verband - zoals de Autoriteit hierboven al heeft opgemerkt -, hoewel artikel XII.24 van het Wetboek van Economisch Recht "*alle componenten die gebruikt worden voor elektronische handtekeningen, elektronische aangetekende zendingen, elektronische tijdstempel en elektronische archivering, die gratis of tegen betaling worden geleverd door een administratieve*

²⁵ Een elektronisch identificatiemiddel wordt in Verordening 910/2014 gedefinieerd als: "een materiële en/of immateriële eenheid die persoonsidentificatiegegevens bevat en die gebruikt wordt voor authenticatie bij een onlinedienst". De authenticatie van een natuurlijke persoon bestaat uit een proces waarmee kan worden gecontroleerd of de identiteit die een persoon opgeeft, wel degelijk correct is.

²⁶ Voor meer details over dit onderwerp, zie de opmerkingen van de Autoriteit in de overwegingen 7 t.e.m. 14 van haar advies nr. 123/2019 van 19 juni 2019 betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 september 2017 tot uitvoering van de artikelen van titel XVII van boek III van het Burgerlijk Wetboek, die het gebruik van het nationaal pandregister betreffen.

²⁷ Stelsels voor elektronische identificatie aangemeld overeenkomstig artikel 9, lid 1, van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt, waarvan de lijst beschikbaar is op het volgende adres: <https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/f1437a21-de4e-11ed-a05c-01aa75ed71a1/language-nl/format-PDF/source-search>.

overheid [...], in uitvoering van de opdrachten die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet" uitsluiten van het toepassingsgebied van Verordening 910/2014²⁸ en titel 2²⁹ van Boek XII van het Wetboek van Economisch Recht, beveelt de wetgever in de voorbereidende werkzaamheden niettemin aan dat alle administraties alles in het werk stellen om *"in de toekomst de gekwalificeerde vertrouwensdiensten bedoeld in de verordening en in deze titel 2, of toch althans een stelsel dat er zo dicht mogelijk bij aanleunt, te gebruiken."*³⁰ Er wordt de opsteller van het voorontwerp dan ook aanbevolen te beoordelen of het wenselijk is te voorzien in het gebruik van dergelijke diensten voor online administratieve procedures die dit vereisen, en het vereiste betrouwbaarheidsniveau (gekwalificeerd of niet) vast te stellen.

19. Om dezelfde redenen zou de opsteller van het voorontwerp ook de minimale kwaliteitsgaranties kunnen bepalen die vereist zijn voor geschriften, met de hand geschreven of elektronisch, die in de definitie zijn opgenomen van het begrip 'geschrift' in het Burgelijk Wetboek³¹, indien deze bepaling van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing is op de betrekkingen tussen gebruikers en openbare instellingen (hetgeen door de opsteller van het voorontwerp moet worden gecontroleerd). Dit zal een nuttige aanvulling zijn op artikel 10 van het voorontwerp dat zonder verdere precisering bepaalt: *"Elektronische formulieren en hun bijlagen hebben dezelfde rechtsgevolgen als papieren formulieren."*

d. Verplichtingen voor de openbare instellingen om "de grootste inclusiviteit" van openbare diensten te verzekeren aan gebruikers die voor niet-professionele doeleinden handelen (art. 13)

20. Om het risico van niet-toegankelijkheid van openbare diensten en een breuk in de gelijkheid tussen gebruikers als gevolg van de verplichting van het volledig online plaatsten van administratieve procedures te beheersen, bepaalt artikel 13 het volgende:

« § 1. De instellingen verzekeren de volgende maatregelen aan de gebruikers:

1. Wanneer zij handelen voor niet-professionele doeleinden:

a. Ondersteuning bij de uitvoering van alle administratieve procedures, mededelingen en formulieren online;

b. Een alternatief voor alle administratieve procedures, mededelingen en formulieren online;

2. Ongeacht hun doeleinden het gebruik van technologische oplossingen om alle administratieve procedures, mededelingen en formulieren online toegankelijk te maken voor personen met een handicap.

De Regering, het College en het Verenigd College kunnen, via een gezamenlijk uitvoeringsbesluit, de aanvullende

²⁸ Europese Verordening 910/2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG, waarvan het doel is een wettelijk kader te scheppen om het vertrouwen in elektronische transacties in de interne markt te vergroten.

²⁹ Betreffende bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor vertrouwensdiensten.

³⁰ Parl. St., Kamer, 2015-2016, 54, 1893/001, p. 15.

³¹ Artikel 8.1, 1° van het Burgerlijk Wetboek definieert het begrip "geschrift" als "een geheel van alfabetische tekens of van enige andere verstaanbare tekens aangebracht op een drager die de mogelijkheid biedt toegang ertoe te hebben gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de informatie kan dienen en waarbij de integriteit ervan wordt beschermd, welke ook de drager en de transmissiemogelijkheden zijn".

uitvoeringsmodaliteiten vaststellen voor de in het eerste lid bedoelde maatregelen.

§ 2. De betrokken instelling legt de in paragraaf 1 bedoelde maatregelen ter advies voor aan de voor de digitale transitie verantwoordelijke instantie.

§ 3. De voor de digitale transitie verantwoordelijke instantie stuurt uiterlijk tien werkdagen na de ontvangst van de aanvraag van de betrokken instelling een advies door en publiceert dat op haar website.

De Regering, het College en het Verenigd College kunnen respectievelijk een datum bepalen om de uitvoering van de in paragraaf 1 bedoelde maatregelen op te leggen in de bestaande regelgevingen en administratieve procedures. »

21. Bij deze bepalingen heeft de Autoriteit twee opmerkingen.
22. Ten eerste roept de beperking op de invoering van alternatieven (de Autoriteit veronderstelt offline) voor het uitvoeren van administratieve procedures waarbij toegang wordt verleend tot de openbare dienstverlening van de Brusselse openbare instellingen, enkel ten voordele van gebruikers die voor niet-professionele doeleinden handelen, vragen op. Eerst en vooral wordt dit begrip van handelen voor niet-professionele doeleinden niet gedefinieerd en zal het in de praktijk tot interpretatieproblemen leiden, hetgeen de doeltreffendheid van de norm schaadt. Verder, zoals de Autoriteit al aangaf in haar eerder genoemde advies nr. 168/2022, kan het ook zijn dat natuurlijke personen die voor professionele doeleinden handelen, zoals personen die als zelfstandige werken, niet over de nodige apparatuur en kennis beschikken om gemakkelijk elektronisch te kunnen communiceren met openbare instellingen. Zoals het Grondwettelijk Hof (destijds Arbitragehof) in zijn arrest nr. 106/2004³² aangaf, moeten wettelijke bepalingen die tot de digitale transitie verplichten, voorzien in voldoende begeleidende maatregelen om ervoor te zorgen dat mensen gelijke toegang hebben tot openbare diensten, ongeacht of ze voor privé- of beroepsdoeleinden handelen.
23. Ten tweede merkt de Autoriteit op dat, om de doelstelling van het behoud van de gelijkheid tussen gebruikers te verwezenlijken, onverminderd het advies dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State over het voorontwerp zal uitbrengen, in het voorontwerp een minimuminhoud moet worden vastgelegd voor de alternatieven die moeten worden aangeboden (natuurlijke loketten, telefonische permanentie, ...), en ervoor moet worden gezorgd dat deze doeltreffend zijn.

³² Bij dit arrest zijn de wettelijke bepalingen op grond waarvan het Belgisch Staatsblad alleen nog op internet en niet meer op papier zou worden gepubliceerd, nietig verklaard (behalve drie exemplaren). Het Hof was hierover van mening: «Die maatregel voert aldus een verschil in behandeling in tussen diegene die, aangezien hij toegang heeft tot informaticamaterieel, op eenvoudige wijze alle nummers kan raadplegen van het Belgisch Staatsblad die zijn uitgegeven sinds de inwerkingtreding van de aangevochten bepalingen en daaronder de tekst kan vinden die hem interesseert, en diegene die, aangezien hij geen toegang heeft tot de informatica, het nummer waarin die tekst is bekendgemaakt niet kan identificeren» en «Aangezien de bestreden maatregel niet gepaard gaat met voldoende maatregelen die waarborgen dat de rechtsonderhorigen een gelijke toegang hebben tot die teksten, heeft hij onevenredige gevolgen ten nadele van bepaalde categorieën van personen. Hij is dan ook niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet ».

e. Beginsel van eenmalige verzameling en authentieke bron

24. Artikel 15 van het voorontwerp bepaalt: *"De instellingen vrijwaren het recht van de gebruikers op de eenmalige gegevensverzameling door hun reeds beschikbare of in authentieke bronnen toegankelijke gegevens opnieuw te gebruiken."*
25. Deze bepaling is te algemeen en heeft geen echte normatieve inhoud om de verdere verwerking door een openbare instelling toe te staan, en zelfs op te leggen, van persoonsgegevens die door een andere openbare instelling voor andere doeleinden zijn verzameld.
26. Het beginsel van eenmalige gegevensverzameling staat de verwerkingsverantwoordelijke a priori niet toe zich te onttrekken aan de controle van de verenigbaarheid van de doeleinden waarvoor de gegevens worden gebruikt³³. In het geval de toepassing van dit beginsel van eenmalige verzameling een verdere verwerking van de gegevens inhoudt, moet artikel 6, lid 4, van de AVG worden nageleefd. Bij gebrek aan de toestemming van de betrokkene of een rechtsgrondslag die een noodzakelijke en proportionele maatregel vormt om de doelen, bedoeld in artikel 23, lid 1, van de AVG te waarborgen (nationale veiligheid, defensie, criminaliteitsbestrijding, belangrijke doelen van openbaar belang zoals economische of financiële belangen van de staat en de daarmee verbonden controle- en inspectieopdrachten,...)³⁴, kunnen de gegevens slechts worden hergebruikt nadat is vastgesteld dat het doel waarvoor de gegevens zullen worden hergebruikt verenigbaar is met het doel waarvoor ze oorspronkelijk zijn verzameld en dit, op grond van criteria waarvan een niet-uitputtende lijst is opgenomen in artikel 6, lid 4, van de AVG.
27. Krachtens het principe van de eenmalige verzameling wordt als authentiek gekwalificeerde informatie over een burger slechts eenmaal bij die burger verzameld, en vervolgens hergebruikt door andere overheidsdiensten die deze informatie nodig hebben voor het vervullen van hun taken. Dit beginsel betekent ook dat openbare diensten die een authentiek gegeven nodig hebben in het kader van het vervullen van hun wettelijke taken en die niet beheerder zijn van de authentieke bron, dit gegeven niet opnieuw bij de betrokkene mogen verzamelen zodra zij wettelijk gemachtigd zijn de authentieke

³³ Zie in dit verband advies nr. 02/2018 over het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de criteria op basis waarvan gegevens als authentiek gekwalificeerd worden in uitvoering van de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator en de overwegingen 33 en 34 van advies nr. 41/2008 m.b.t. het voorontwerp van wet houdende oprichting en organisatie van een Federale Dienstenintegrator.

³⁴ In zijn advies 8/2017 van 1 augustus 2017 van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming over het voorstel voor een verordening betreffende de oprichting van één digitale toegangspoort en het eenmaligheidsbeginsel merkt de Europese toezichthouder op: *"Het verminderen van de administratieve last voor natuurlijke personen of organisaties, de grotere efficiëntie van administratieve procedures en het besparen van tijd en middelen, die vaak de primaire doelstellingen zijn van de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel, zijn ongetwijfeld geldige doelstellingen van algemeen belang. Zij worden echter niet specifiek vermeld in de lijst bedoeld in artikel 23, lid 1, en vormen op zich geen rechtsgrond om de reikwijdte van het doelbindingsbeginsel te beperken om deze doelstellingen te bereiken"*. (vertaald door de Autoriteit)

bron te raadplegen om hun taken te vervullen. Zij moeten deze dan verzamelen bij de instantie die verantwoordelijk is voor de authentieke bron.

28. De toepassing van een dergelijk beginsel (eenmalige verzameling) is alleen in overeenstemming met de AVG als aan een aantal voorafgaande voorwaarden is voldaan.
29. Eerst en vooral herinnert de Autoriteit eraan³⁵ dat de keuze om een databank met persoonsgegevens als authentieke bron aan te duiden (hetgeen van nature inhoudt dat de daarin opgenomen gegevens door verschillende besturen worden hergebruikt voor doeleinden die verschillen van deze waarvoor ze zijn verzameld) alleen door de wetgever in de formele betekenis van het woord kan worden gemaakt, in overeenstemming met het legaliteitsbeginsel dat is vastgelegd in artikel 22 van de Grondwet. Dit wettelijk kader moet de essentiële elementen van de beoogde verwerkingen bepalen (bepaling van de precieze en concrete doeleinden waarvoor de gegevens worden gecentraliseerd en kunnen worden gebruikt, de categorieën van betrokkenen van wie de gegevens zullen worden gecentraliseerd en de categorieën van gecentraliseerde gegevens, de categorieën van ontvangers die er toegang toe kunnen krijgen en de omstandigheden waarin een dergelijke toegang kan worden verleend, de verwerkingsverantwoordelijke(n) van de verwerking van deze authentieke bron en de periode gedurende welke de gegevens van deze authentieke bron worden bewaard)³⁶. Dit kader zal bovendien moeten voorzien in niet alleen specifieke maatregelen voor de bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen (zoals bijvoorbeeld de verplichting tot nauwkeurige registratie³⁷), maar ook specifieke verplichtingen tot transparantie ten voordele van de personen van wie de gegevens worden gecentraliseerd en hergebruikt (zoals bijvoorbeeld een specifiek elektronisch recht van inzage op grond waarvan de beheerder van de authentieke bron de betrokkenen actief de lijst van instellingen ter beschikking stelt die de voorbije zes maanden toegang tot hun gegevens hebben gehad³⁸)³⁹.

³⁵ Zie in die zin met name de overwegingen 153 e.v. van advies nr. 33/2018 van 11 april 2018 met betrekking tot een voorontwerp van wet betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, overwegingen 12 e.v. van advies nr. 65/2019 van 27 februari 2019 betreffende een ontwerp van samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 tussen het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap over het opstarten van een gemeenschappelijk initiatief om gegevens te delen en over het gemeenschappelijk beheer van dit initiatief.

³⁶ Zie bijvoorbeeld de wet van 8/08/1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, de wet van 19/05/2010 houdende oprichting van de Kruispuntbank van de voertuigen.

³⁷ Zie bijvoorbeeld artikel 17 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

³⁸ Zie bijvoorbeeld artikel 6, § 3, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten.

³⁹ Zoals het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (B.18) aangeeft, geldt het vereiste van een precieze en voorspelbare rechtsgrond "des te meer wanneer persoonsgegevens door overheidsdiensten verder worden verwerkt voor andere doeleinden dan die waarvoor ze oorspronkelijk werden verkregen". De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming vestigde in zijn advies nr. 8/2017 over het voorstel voor een verordening betreffende de oprichting van één digitale toegangspoort en het eenmaligheidsbeginsel, beschikbaar (in het Frans, Engels en Duits) op het adres https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/opinions/digital-single-gateway-and-once-only-principle-0_en, ook de aandacht op het feit dat het beginsel van eenmalige verzameling onderworpen is aan regels inzake gegevensbescherming in de volgende bewoordingen: "(...) Dit is dus geen onbeperkte toelating om elke algemene en lange wettekst aan te nemen die het ongelimiteerd hergebruik van persoonsgegevens tussen verschillende ministeries mogelijk maakt. (...)". (vertaald door de Autoriteit)

30. Verder moet, voordat een bron van persoonsgegevens als authentieke bron kan worden beschouwd, ervoor worden gezorgd dat deze norm enerzijds beantwoordt aan de criteria van noodzakelijkheid en evenredigheid die gelden voor elke inmenging in het recht op gegevensbescherming⁴⁰, en anderzijds procedurele bepalingen bevat die de kwaliteit van de gegevens die erin zijn opgenomen waarborgen, zodat de kwaliteit van deze gegevens in de loop van de tijd behouden blijft⁴¹.
31. Ten slotte, indien een authentieke bron overeenkomstig de bovenstaande ontwikkelingen wordt opgezet, moeten de besturen die krachtens de organieke wet van die authentieke bron er wettelijk toegang toe hebben, de gegevens uit die bron verzamelen die voor hen noodzakelijk zijn voor het vervullen van hun taken van openbare dienstverlening, aangezien daar het kwaliteitsniveau van de betrokken gegevens wordt gewaarborgd en het wettelijk kader van die authentieke bron hun het beginsel van eenmalige verzameling oplegt, dat wil zeggen de verplichting om deze gegevens bij die bron te verzamelen en niet bij de betrokkenen⁴².
32. Het is onder deze voorwaarden dat de Autoriteit van oordeel is dat de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de gewestelijke authentieke bronnen mag aanwijzen, evenals de openbare diensten die instaan voor het beheer ervan, krachtens artikel 5 van de Ordonnantie van 8 mei 2014 betreffende de oprichting en organisatie van een gewestelijke dienstenintegrator.
33. Concluderend, de enige manier om dit beginsel van eenmalige verzameling te concretiseren, is door het wettelijk verplicht te maken voor openbare instellingen die door de wet gemachtigd zijn om toegang te krijgen tot de authentieke bron, zoals bijvoorbeeld bepaald bij artikel 6 van de bovengenoemde wet van 8 augustus 1983. Deze wettelijke verplichting kan dus worden opgenomen in de specifieke normen die deze authentieke bronnen instellen (en die beantwoorden aan de hiervoor vermelde kwaliteitscriteria), en niet in dit voorontwerp.

⁴⁰ De auteur van een norm die een verwerking van persoonsgegevens regelt, moet kunnen aantonen dat deze voorafgaande analyse van de noodzakelijkheid en proportionaliteit is uitgevoerd. Het noodzakelijkheidsbeginsel vereist niet alleen het beoordelen van de doeltreffendheid van de beoogde verwerking om het nagestreefde doel te bereiken maar er moet ook worden bepaald of de verwerking de minst ingrijpende manier is om dat doel te bereiken. Als de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens wordt aangetoond, moet ook worden aangetoond dat de verwerking in verhouding staat (in strikte zin) tot het nagestreefde doel, dat wil zeggen dat er een billijk evenwicht is tussen de verschillende betrokken belangen en de rechten en vrijheden van de betrokken personen; met andere woorden, er moet worden nagegaan of het ongemak dat de beoogde verwerking veroorzaakt, niet disproportioneel is aan het nagestreefde doel.

⁴¹ Zie over dit laatste aspect, advies nr. 02/2018 van 17 januari 2018 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, voorganger in rechte van de Autoriteit, over het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de criteria op basis waarvan gegevens als authentiek gekwalificeerd worden in uitvoering van de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator.

⁴² Zie in die zin de adviezen nrs. 125/2022 van 1 juli 2022 met betrekking tot een voorstel van decreet tot invoering van een "recht op een laadpaal" (doc. 913 (2021-2022) nr. 1) en 180/2022 van 9 september 2022 met betrekking tot de door de heer Matagne voorgestelde amendementen op het voorstel van decreet tot invoering van een "recht op een laadpaal" (doc. 913 (2021-2022) nr. 4).

Om deze redenen,

is de Autoriteit van mening

dat het voorontwerp als volgt moet worden aangepast:

1. Zorgen voor de vereiste voorspelbaarheid van het toepassingsgebied rationae personae van het voorontwerp (overweging 5) ;
2. Verbetering van de vereisten voor bepaalde modaliteiten voor elektronische procedures overeenkomstig de overwegingen 6 en 17 t.e.m. 19;
3. Verduidelijking in artikel 5 in ontwerp dat de voorafgaande toestemming van de gebruiker om hem elektronische communicatie te kunnen toezenden die voor hem rechtsgevolgen heeft, vrijelijk, geïnformeerd, specifiek en ondubbelzinnig moet zijn gegeven, en toevoeging in het voorontwerp van bepalingen die de procedure voor het verzamelen en intrekken van die toestemming regelen en die een verplichting tot specifieke informatieplicht voor de beoogde instellingen invoeren, overeenkomstig overweging 10 (overwegingen 9 en 10) ;
4. Gegarandeerd gebruik van de post in geval van intrekking van de toestemming om via elektronische weg communicatie te ontvangen die rechtsgevolgen heeft (overweging 11) ;
5. Schrapping van de bevoegdheid om het identificatienummer van het Rijksregister te verwerken, gezien het niet-noodzakelijke karakter ervan (overweging 13) ;
6. Toevoeging in het voorontwerp van een informatieplicht die vergelijkbaar is met deze voorzien in artikel 6 van de eBox-wet (overweging 14) ;
7. Vervangen van de verwijzing in artikel 11 in ontwerp naar "gekwalificeerde elektronische identificatiemiddelen" door de vereiste om, naar keuze van de betrokken instelling, gebruik te maken van door België aangemelde elektronische identificatiestelsels, in de zin van Verordening 910/2014, die een hoog of ten minste substantieel niveau garanderen in de zin van artikel 8, lid 2, van de eIDAS-verordening, en dit wanneer de identificatie en authenticatie van gebruikers noodzakelijk is voor de uitvoering van de betrokken elektronische communicatie in het kader van online elektronische administratieve procedures (overweging 17) ;
8. Aanpassing van artikel 13 in ontwerp, overeenkomstig de overwegingen 22 en 23 ;
9. Schrapping van artikel 15 in ontwerp (overwegingen 24 t.e.m. 33).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Cédrine Molière, Directeur